

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ-CULTURALĂ

ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

APARE DUMINECA
REDACȚIA ȘI ADMINISTRACȚIA
ARAD, STR. EMINESCU 18

DIRECTOR:
Icon. Stavr. Dr. GH. CIUHANDU

ABONAMENTE:
Pentru 1 An . . . lei 300
Pentru 6 luni . . . lei 150

„Trăiască Regele!..

Manifestările, în plin înțeles regale, ale Majestății Sale ne umplu inima de mare bucurie.

D'abia trecură serbările, pe fară, ale „Restaurației”, prin cari Persoana Augustă și destinul național, ale Regelui, fură săltate în slavă de toată suflarea românească și mai ales de acel tineret al Țării, căruia, Regele — în-suflețit de misiunea Sa și pătrunzător în prevederile Sale de viitor — îi închină toată solici-tudinea Sa Augustă.

D'abia trecură, zi-cem, aceste înălțătoare serbări, și iată-L: Re-gele însuflețitor se gă-sește, acum pentru a doua oră ca Rege în mijlocul nostru al ce-lor dela această fron-tieră, și în special în Aradul, care a fost cin-stit cu prezența Sa, și de Augustul Său Părinte Ferdinand I, Restau-ratorul unității noastre politice-naționale.

Credincioși și devo-tați nu numai printr'o tradiție, care de mai na-inte vreme îndrepta su-fletele noastre spre Ța-ra-mamă, ci și prin biruința integrală a idea-lului național — așa de scump nouă, — Po-popul Român din acest ținut, cu Biserica sa, congenital legată de idealul național, tresaltăm

de bucurie, că-L văzurăm din nou în mijlo-cul nostru, pentru a doua oră acum, pe Ma-jestatea Sa Regele Carol al II-lea.

Ne simțim mult înălțați și îmbărbătați sufletește prin acest contact nemijlocit cu Stă-pânul și Indrumătorul Țării noastre. Și sun-tem cu atât mai veseli,

cu cât, zilele trecute, la Academia Română, cu prilejul înscăunării — într'un scaun de „academician” și nou creat — a lui Lucian Blaga, Majestatea Sa, S'a întrecut pe Sine.

Gestul regal, de a coborî dela locul, re-servat Regelui în seria de cuvântări la Aca-demie, grăind după noul Academician, va ră-mânea o dovadă sta-tornică și mult grăitoare: cum Majestatea Sa Re-gele știe și înțelege să inalte Spiritualitatea ro-mânească nouă și să sublinieze semnificația prestațiilor poetice-lite-rare și filosofice ale noului Academician.

În asemenea calități vedem și-o cheazășie,

care ne obligă cu atât mai mult să grăim cu Psalmistul :

„Doamne, mântuește pe Regele, și ne auzi pre noi în orice zi Te vom chema” pentru Rege și Țară!

M. S. Regele Carol II.

Cuvântarea

I. P. C. Sale Arhim. Dr. Iustin Suciu, rostită în Catedrala din Arad, în fața M. S. Regelui Carol II

Sire,

În numele Chiriarhului nostru eparhial și cu dânsul în numele întregului cler și popor dreptcredincios din Eparhia Aradului, Ienopolei, Hălmeagului și a părților anexate din Banatul Timișan, dau în fața Majestății Voastre expresia simțimentelor noastre de sfântă alipire sufletească, către Suveranul nostru iubit de către toată suflarea românească din aceasta de Dumnezeu binecuvântată eparhie.

Venirea Majestății Voastre chiar când serbăm înălțarea Domnului și când aducem prinosul recunoștinței noastre veșnice eroilor neamului, care s'au jertfit pentru eliberarea noastră și întregirea Patriei Române, ne-a copleșit cu un mare adaos de simțimente alese, mărețe și înălțătoare de suflet.

O fericită coincidență face, ca odată cu prăznuirea amintirii duiosă a Eroilor noștri jertfiți să avem în mijlocul nostru pe Regele nostru mult iubit, din ființa căruia, dotați de bunul Dumnezeu cu deosebit de mari calități, ochii întregii Românii și-au desemnat în cursul celor 7 ani de domnie a Majestății Voastre Eroul timpului prezent și viitor, pururea neobosit, pururea activ în împlinirea datoriei Sale sfinte de apărător al intereselor vitale ale Țării Sale și promovător de o nespusă destoinicie a consolidării și întăririi în cultură și bunăstare a Patriei Române întregite.

În sufletele noastre se îmbină azi, Majestate, amintirea dragă a scumpului Vostru Părinte Ferdinand I, gloriosul rege desrobitor și amintirea sufletelor de mijloc de ostași viteji ai lui, căzuți pentru izbăvirea neamului

nostru, — cu încrederea fericită că prin eroicele sfârșiri înțelepte ale Majestății Voastre, se va asigura viitorul nostru și încă un viitor de cinste între popoarele culte ale lumii.

Eroii noștri s'au jertfit pentru idealul unei Români Mari; în respectul acestui ideal aducem prinosul de iubire și supunere fiască Majestății Voastre, care cu înțelepciune și neasămănată vrednicie, lucrați perfecționarea și consolidarea din toate punctele de vedere a României și cerem cu însuflețire Tatălui cerească să Vă binecuvinteze străduințele cu sănătate și cu fericită și îndelungată domnie glorioasă!

Aradul își prăznuiește marii bărbați din trecut

Aradul atâtor străduinți după lumină — prin școlile sale de peste un veac și printr'o eptscopie românică cu treizeci și cinci de ani mai înainte de restaurarea mitropoliei noastre — și Aradul frumoaselor lupte românești, politice și culturale din trecut, și-a făcut o frumoasă datorie de recunoștință către memoria a lor doi luptători pentru lumină și libertate națională, care au fost: Moise Nicoară, „patron” al liceului de aici cu același nume, și profesorul de Preparandie, militant naționalist și el — Alexandru Gavra, care și el ar fi meritat să i-se închine o școală, de pildă aceea, care astăzi poartă numele unul literat, vrednic de altfel, dar care nu a activat în mediul arădan.

La 5 Iunie adică, liceul „Moise Nicoară” a serbat 75 ani împliniți dela moartea luptătorului național cu același nume, a cărui viață și fapte bogate, dinpreună cu multele sale documente privitoare la trecu-

Foiță

Inceputurile publicisticii bisericești dela Arad

de Dr. Gh. Ciuhandu

(Continuare).

Astfel în Ianuarie 1871, revista își reia apariția, tot ca organ al societății de lectură a teologilor, diriguită de studenți și ca organ de publicitate și pentru oficiosele eparhiei. În „programa” revistei, se adăogă două lucruri: stăruințele ce vor desvolta pentru apărarea autonomiei și constituției bisericești, că-și vor face „observările” și „în unele și altele cauze decizătoare asupra prosperării noastre religioase”, ca niște „plivitor barem cât de mici în via Domnului”.

Să i vedem deci cum se înșirue la „plivitor” și cine erau aceșii „plivitori”.

Primul redactor, dela 1869, al „Speranței”, fu teologul Constantin Gurbanu, pe când era în anul al treilea de studiu; — același, care în anul 1870, toamna, ajunge profesor suplinitor de teologie, o forță a revistei și în anul ei al doilea de viață; protopop mai apoi și după aceea director al institutului teologic pe o scurtă vreme, apoi deputat în camera ungu-

rească și protopop și asesor consistorial extern până la sfârșitul vieții sale.

În al doilea an se remarcă la redacție teologul de curs III. Gherasim Serbu, notar comunal mai apoi și după aceea asesor referent episcopesc în Consistor. După dânsul, ajunge redactor teologul de curs III, Mihai Sturza, vrednicul preot de mai apoi, la Șepreus, și care ceva mai târziu, pusese în coloanele organului oficial al diecezei, chestia căsătoriei a doua preoților pentru care milita¹⁾.

Iar la sfârșitul anului, redacția fu încredințată unei puternice personalități între studenți, clericului de anul II. Vi. cențiu Mangra.

Prestațiile din acest an ale „Speranței” erau și mai remarcabile. Însăși revista era înfățișată atunci (în nr. 23) ca „barcelona ideilor” tinerimei clericale dela acest institut.

Constantin Gurbanu, acum profesor suplinitor, dela început se ocupă de „cheia înaintării”, din prilejul unui raport al ministerului ungar de culte și instrucție privitor la învățământ. Și nici el nu întrelasă de a privi peste frontiera Carpaților, pentru a face o comparație. El constată, în comparație cu

¹⁾ A fost tatăl medicului prof. univ. Dr. Marius Sturza. La 1883, ca deputat în sinodul eparh., a propus strângerea materialului necesar și prelucrarea lui pentru a ne avea istoria eparhiei Araduului.

tul și luptele românești din acest ținut mai ales, n'au fost cercetate (Acum, se trudește — cu frumoase nădejdi în această privință — o vrednică strănepoată a lui Moise Nicoară).

Cu acel prilej, liceul a aranjat un bogat festival: de cântece, muzică instrumentală și recitări, în centrul cărora și-a găsit potrivit loc, Cuvântul comemorativ rostit de d. prof. Ed. I. Găvănescu dela același liceu.

Trei zile mai târziu, Federația Societăților Culturale arădane, în legătură cu despărțământul local al „Astrei”, și-au dat tributul de pioasă recunoștință către cel ce a fost la vremea sa profesorul Alexandru Gavra.

Serbarea a fost introdusă cu un serviciu religios, de parastas, săvârșit la mormântul profesorului deodinioară: iar în seara zilei de 8 Iunie, tot d-l prof. Ed. I. Găvănescu a fost cel ce a evocat, printr-o luminoasă expunere — ce are la bază cercetări originale și stăruitoare — figura fostului profesor arădan, — la catedră, ca și în rosturile sale de propagandist național.

Ne bucurăm din tot sufletul de aceste manifestații, cari par a indica o revenire la normal: de a da tributul nostru de recunoștință pioasă, nu numai figurilor istorice mai apropiate de noi, ci și — mai ales! — acelor cari, ca înainte-mergători, au făcut drumul cel mai greu și au săvârșit realizările cele mai dificile — tot atâtea pietri de temelie pentru isbânzile urmașilor.

Și atunci de vrednicile lui A. Gavra fiind vorba, întrebăm: Nu ar fi, oare, cazul de a se fixa numele acestui meritos dascăl și propagandist național, pe frontispiciul vreunei școale de aici?

Nol credem: Da!

Și mai credem, că — de cumva nu s'ar fi luat

ungurii, că „frații de peste Carpați ne întind o dulce mângâiere, când îi vedem pe calea învățământului, atât de repede înaintând. Ei au înființat, înainte de aceasta cu 5 ani, o societate pentru învățătura poporului român”, împărțită în mai multe secțiuni județene, dirijate însă dela București (Nr. 2 pag 11).

Deja în al treilea nr. al revistei, redactorul student Mihai Sturza face observări „modeste” referitoare la organismul bisericii noastre. Până și studenții aveau atunci curajul opiniei proprii, accentuând, că „...chiar din partea veneratului Sinod eparhial nu vedem a se observa pe deplin, în pertractări și în decideri, sfera de competență chiar nici acolo, unde aceasta sferă este precizată”. Era adeca vorba de chestia calificăției aspiranților la preoție, de a fi primiți numai cu 8 clase se cundare (nr. 4 pag 25).

Se mai ocupa revista „Speranța” și de alte chestii curente bisericești de actualitate, cum erau: reducerea parohiilor și îmbunătățirea stării preoțești (nr. 6), — și tot pe vremea redactorului M. Sturza, intră în coloanele „Speranței” chestiunea privitoare la despărțirea ierarhică de către sârbi (nr. 14; 15 etc.) Pe lângă chestiile profesionale și bisericești din revistă, apare acum, în „foișoara” ei, Ioan Slavici, scriind despre „Creșterea... junelor (fetelor) române” (Nr. 8); mai apoi Nr. 10 despre Școala noastră, ca trebuie să fie confesională, în contrast cu cea comunală și de stat, pe care o voiau ungurii,

deja măsurat din careva parte, până acum — s'ar potrivit ca, în cinstea numelui lui Alexandru Gavra, care a slujit cincizeci și cinci de ani Preparandiei noastre încă din vremea când ea era la „Rehkopf”, pe edificiul respectiv să se aplice o placă de marmură, comemorativă, cu numele școalei și cu al lui Al. Gavra. „Ateneul popular arădan” avuse, spre acest scop, ideea, dar nu și mijloacele materiale, pe care o societate recunoscătoare, prezintă la datorie prin această comemorare, ar putea-o realiza cu înlesnire.

Iar de încheiere, toate mulțumirile noastre — personale și de obște — pe cari le datorim inimosului cercetător, dlui prof. Ed. I. Găvănescu, pentru sincera sa identificare — prin muncă rodnică — a sa cu trecutul nostru local, despre ceace ni-a dat dovadă, nu numai prin aceste conferințe prea reușite, ci și prin studiile istorice mai largi, pe cari ni-le va dăruia în curând. Numai noi, localnicii, să-i venim într'ajutor cu ce se ține de noi!

Despre ce să predicăm?

La praznicul Rusaliilor, Duminecă (20 Iunie) să vorbim odată despre îndrăzneala apostolilor. Prin apostoli s'a lăsat Evanghelia lui Iisus Hristos, prin ei s'au dat lumii, darurile Duhului Sfânt, căci ei au împărțit oamenilor sfințele Taine. Au fost prigoniți și — afară de Ioan evanghelistul — toți au fost uciși. De unde au avut atâta îndrăzneală să vestească Evanghelia și să înfrunte moartea? În adevăr apostolii au fost fricoși. Pe Iisus l-au părăsit pe muntele Maslinilor, iar Petru care l-a mai însoțit și în curtea lui Caiafa, s'a lăpădat de El. Au stat cu ușile încuiate în ziua Patimilor, au stat ascunși de frica jidovilor. După înviere Mântuitorul și-a căutat apostolii și l-a chemat aproape ca atunci când l-a ales. Ei nu îndrăzneau să iasă. După înălțarea Domnului au stat tot cu ușile în-

Revista studențească dela Arad, în care se făceau și publicările oficiale ale eparhiei, între cari și o vestită împotrivire a Sinodului eparhial către ministerul unguresc, căruia îi solicită o subvenție de stat, potrivit, pe atunci și acte de aceste se publicau, zic: revista „Speranța” avertizează (în nr. 17, la pag. 139) pe „domnii asesori cari au onoarea de a fi membri în comisiunea examinătoare” (la examenul de calificăție preoțească) să fie mai punctuali la asemenea cazuri.

Asesorii, adeca, înaintea cărora se făceau examenele de calificăție preoțească, nu se prezentau regulat la datorie, din care pricină sufereau și cheltuiau zădarnic candidații.

Lui Mihai Sturza, care acum terminând școala teologică, se desface de redacție, îi urmează dela 1 Oct. 1871 studentul de anul II. la teologie Vicerțiu, mai apoi în călugărie Vasile Mangra.

Sub impulsul și conducerea acestuia „Speranța” își sporște în fond și în formă prestațiile sale gazetărești.

Pe lângă problemele bisericești și culturale se adaugă și problemele de istorie bisericească cu articole ca acelea despre mitropolitul Maxim al Munteniei din neam de domnitori sârbi (Nr. 19, Nr. 20).

(Va urma)

culate. Lor li s'a dat să ducă Evanghelia și pacea lui Hristos și ei nu aveau îndrăzneală. Cum vor birui acești fricoși o lume întreagă? Domnul le-a zis: „Indrăzniți” și ei tremurau de frică. Deodată, când ei erau împreună a venit din cer un sunet ca de furtună și limbi de foc s'au văzut împărțite deasupra lor. Toți s'au umplut de Duh sfânt și au început să vorbească. Ușile s'au descuiat și s'au deschis, iar apostolii nu s'au mai temut nici de iudovi, nici de lumea întreagă. A fi în viață înseamnă să vestești lucrurile minunate ale lui Dumnezeu, iar a muri înseamnă a te împreuna cu Hristos. Duhul sfânt le-a dat îndrăzneala să înfrunte moartea și murind ei au biruit lumea.

Cei dintâi creștini erau cunoscuți pentru îndrăzneala lor de a se împotrivi răului. Duhul sfânt le-a dat această îndrăzneală. Tu auzi pe cineva vorbind împotriva lui Hristos, hulind pe Dumnezeu, biserica, neamul tău și n'ai îndrăzneala să înfrunți fărădelegea? Dacă ești creștin, trebuie să ai pe Duhul sfânt și dacă-l ai, trebuie să te știi împotrivi răului, trebuie să ai sfânta îndrăzneală.

Vieață au și plantele; o mai multă vieață au animalele, căci se mișcă. Omul are vieață înaltă a sufletului. Dar și omul poate să fie nemișcat ca planta sau cu vieață josnică ca și animalele. Vieață adevărată dă Duhul sfânt. De aceea îl numim de vieață făcător. Pe Duhul sfânt îl rugăm să vină să se sălășluiească întru noi, să ne dea tăria și îndrăzneala de a vesti și a face binele. „Impărate ceresc, Mângâitorule, Duhul adevărului... vino”.

Luna Rusaliilor (21 Iunie). Evanghelia este aleasă, după o rânduală a Bisericii noastre de aici, să se citească și la slujbele pentru chemarea Duhului sfânt, pentru adunările noastre bisericesti. În această Evanghelie Mântuitorul dă sfaturi pentru pacea și buna înțelegere dintre oameni. Și altul poate să aibă o părere bună nu numai tu sau eu. Să nu defăimăm pe alții, căci defăimăm pe Dumnezeu. Și oricare e supus greșeli, și tu și eu. E mai de preț să-ți recunoști greșeala, decât să ai o părere bună. Din asemănarea cu oaia pierdută, omul, păstorul este Hristos-Dumnezeu. Oile suntem noi oamenii. Este vreunul să fie viu și să nu greșească? Oaia pierdută și aflată este omul care a greșit, dar își recunoaște greșeala. Unul ca acesta se va feri de greșeală și pentru aceasta prețuiește mai mult decât nouăzecișinouă cari se jin că n'ar fi greșit. Chiar dacă ar fi învederată greșeala altuia, nu grăbi să-l judeci. Indreaptă-l, dacă se poate între tine și între el. Poate te ascultă și atunci ai dobândit pe fratele tău. Incercarea între martori este numai a doua treaptă, iar a treia în fața soborului, în fața bisericii. Biserica prin organele sale leagă sau desleagă. Singuraticul, care poate să fie pornit cu mânie, n'are dreptul să judece. Câte lucruri frumoase s'ar face în corporațiunile noastre bisericesti, dacă învățătura aceasta ar fi urmată întocmai! Câtă fericire ar fi în casele noastre dacă cei cari formează familia ar căuta să înțeleagă, că toți suntem supuși greșelilor; că preț are cel ce-și recunoaște greșeala și se indreaptă, că numai cel ce știe să indrepte după cuvântul Domnului, indreaptă cu adevărat, — am avea mai multă pace și mai multe înfăptuiri bune. Despre unii ca aceștia a zis Domnul: „Că unde sunt doi sau trei adunați întru numele meu, acolo sunt și eu în mijlocul lor”. Nu alungați cu certele voastre pe Hristos din mijlocul vostru.

Un argument favorabil limbei biblice*)

Trebuie să dau expresie convingerii, că reprezentanții școlii active, cu greu se încumetă a recunoaște, că metoda lor are și greșeli. Nu vor să creadă, nici dacă le-ai spune, că nu e compatibil cu seriozitatea subiectului ce tratează acel povestitor din Istoria Biblică, care susține, că — pe timpul, când publicul se întorcea dela predica Sf. Ioan Botezătorul, ținută la Iordan — Matei șezând pe scaun, aștepta *cu luleaua în gură* (!) Din contră el cretică și părțile bune ale Metodului contrar.

Așa b. o. e cazul d. director școlar, din Timișoara, care la ținerea conferinței mele a combătut folosirea limbei biblice, în scrierea Istoriilor Biblice, din motivul, că Sf. Scriptură nu e scrisă în limbă corectă.

Eu susțin, că așa fac ceice se fixează la suprafața chestiunilor și nu se adâncesc în miezul lor. Doresc însă să se știe, că nu în această critică se cuprinde adevărata apreciere, ce o merită textul biblic. Din contră, adevărata apreciere, cuvenită textului biblic, ni-o arată temeinica critică, ce urmează.

În anul 1914, primisem o recenziune, făcută unui manual de Istoriile Biblice, la Consistorul din Caransebeș, de d. profesor de teologie, dr. V. Loich'ță, actual decan al Facultății de teologie, din Cernăți, care o cetise în ședință, și între altele a susținut următoarele:

Autorul folosește cu măiestrie limba textului biblic. Zic cu măiestrie, pentru că nu este rob absolut al textului biblic, ci enarează singuraticile întâmplări paralel cu folosirea directă a textului Sf. Scripturi, ales la forme dialogice, într'o admirabilă limbă bisericască, plină de pietate, ușoară, concisă, cu un colorit biblic și pe înțelesul băeților... etc. — la finea căruia recenzentul a fost aplaudat.

Cred, că textul acesta ne prezintă destulă dovadă, despre deosebirea dintre suprafața și miezul chestiunilor; dar totodată și despre stăruința ce s'a pus la noi, nainte de război, și din partea autorului și a recenzentului, pentru a corespunde: 1. îndatoririi ce o aveau față de cauza cea mare a Catehizării. 2. respectului către dispozițiunile autorităților bisericesti. 3. dar și principiilor călăuzitoare ale Metodiceii, care acum nu se respectează întocmai, fapte dovedite deja în Conferința mea.

S'ar putea totuși ca unii să deprecieze aceste constatări. Mie însă îmi cauzează mângăere, să mă pot compara cu medicul celui boer din Rusia, căruia medicul său de casă, în fața tuturor protestărilor, nu l-a permis a-și înmormânta fiica, susținând că nu e moartă, chiar și după ce un consiliu de medici i-a fost

*) În legătură cu conferința catihetică dela Timișoara. Vezi No. . . al acestui organ.

permis înmormântarea. Și medicul a avut dreptate. Că după multe zile de moarte părută, în timpul când preoții săvârșiau prohodul, răposata fiică a înviat.

Iată, ca și acel medic, față de stăpânul său, asemenea serviciu am voit să fac eu Educațiunii noastre religioase, prin descoperirea greșalelor, cari le întâmplăm, în practicarea Catehizării, în timpul prezent.

Decisiunea Ministerului Cultelor și Artelor în chestia sectelor

(Continuare)

CAPITOLUL IV.

Autorizarea filialelor asociațiilor religioase

Art. VIII. Pentru autorizarea unei filiale, Asociația religioasă autorizată de care depinde, va înainta Ministerului Cultelor, cererea unui grup de cel puțin 50 credincioși, care îndeplinesc condițiunile și calificarea dela art. II, al. 2 și 3 din această decizie, dovedite cu acte, împreună cu următoarele acte:

1. Un tablou cu numărul, numele, pronumele, domiciliul, naționalitatea, originea etnică, starea civilă și starea confesională a membrilor comunității locale.

Datele din tablou vor fi vizate și certificate pentru exactitate de autoritatea locală, căreia i se vor da la cerere orice acte va crede necesare pentru viză și certificare oficială

Rubricile din tablou vor cuprinde numărul, data actelor și autoritatea care le-a emis.

Starea confesională se va proba cu dovada ofițerului stării civile, prevăzută de art. 45. alin. 5, din legea pentru regimul general al cultelor.

Copiii sub 18 ani vor fi trecuți la numărul de ordine din tabloul părinților.

Cei ce sunt prin naștere membrii unei asociații religioase recunoscute, vor face dovada situației lor religioase cu extrasul oficial de pe actul lor de naștere.

2. Dovadă oficială că dispun de un local propriu o casă de rugăciuni, care să îndeplinească condițiunile de salubritate cerute de regulamentele sanitare locale

3. Dovada oficială că localul destinat casei de rugăciuni se găsește la o depărtare suficientă și nu pe aceeași stradă cu locașurile de rugăciuni ale altor culte, pentru a se evita orice manifestații ostile reciproce.

4. Dovada oficială că în localitate se găsește un cimitir comunal, sau dovada că asociații religioși dispun de un teren propriu înființării unui cimitir al lor aparte.

Imobilele prevăzute la art. 3 și 4 pot fi achiziționate pe numele unui asociat și puse la dispoziția comunității printr-o declarație cu semnătura legalizată de autoritatea locală.

Art. IX. Ministerul Cultelor și Artelor, examinând actele înaintate, în condițiile articolului precedent și găsindu-le în conformitate cu legile Statului, poate acorda autorizația de funcționare acelei filiale.

Ministerul poate aduce modificări statutelor pentru organizarea și funcționarea asociațiilor și filialelor.

Autorizațiile acordate de minister se vor da pe formulare tip și se vor trimite în câte un exemplar: asociației respective, filialei, prefecturii și legiunii de jandarmi a județului, postului de jandarmi și primăriei sediului central al comunității autorizate.

Prefecturile și legiunile de jandarmi vor forma dosare aparte de aceste autorizații, pentru ținerea în evidență și controlul asociațiilor religioase și al filialelor.

Asociațiile vor înainta la finele fiecărui an, Ministerului Cultelor, câte un tablou suplimentar de membrii noui înscrșiși și cu arătarea datelor prevăzute la art. VIII, punctul 1 din această decizie. De asemenea vor trimite și un tablou al membrilor care au ieșit din asociație.

Art. X. Asociațiunile religioase autorizate nu pot înscrii printre membrii lor decât persoane care fac dovada că au îndeplinit formele legale pentru ieșirea din cultul avut anterior sau dovada că au aparținut prin naștere unei asociații religioase autorizate.

Călcarea acestei dispoziții atrage după sine retragerea autorizației de funcționare a comunității și pierderea dreptului de a redobândi o autorizație de funcționare, în afară de sancțiunile penale prevăzute pentru acest fapt.

Art. XI. După obținerea autorizației de funcționare a asociației dela Ministerul Cultelor și Artelor un număr legal dintre membrii acestei asociații se pot constitui în asociație cu personalitate juridică de drept privat, conform legii persoanelor juridice din 1924, având ca unic scop înlesnirea mijloacelor materiale pentru susținerea personalului și instituțiilor asociației prevăzute prin această decizie.

Constituirea unor asociații cu personalitate juridică de drept privat va fi adusă la cunoștința ministerului, căreia i se va trimite statutul aprobat de tribunalul locului.

Art. XII. Centrul unei asociații religioase recunoscute va fi în localitatea care va avea cel puțin un număr de 50 de familii și cimitir comunal, eventual cimitir propriu.

Membrii unei astfel de comunități pot locui și în alte localități, însă nu mai departe decât 10 km. de centrul comunității, spre a avea la îndemână casa de rugăciuni a comunității, cimitirul și vizitarea lor la domiciliu de către predicatorul comunității

Când numărul familiilor unei asociații religioase recunoscute dintr-o localitate, în afară de centru, va ajunge la 50, acestea se pot constitui în filială a asociației din care fac parte, având drept la casă de rugăciuni și predicator propriu.

Art. XIII. Asociațiile religioase autorizate și funcționale vor ține într-un registru evidența membrilor lor de orice etate și sex. În acest registru se vor trece toate datele prevăzute de art. VIII, punctul 1 din această decizie, cu indicarea numărului, datei, actelor localității și autorității care le-a emis.

Orice ieșire și orice intrare de noi membrii se va nota în acest registru

Art. XIV. Asociația religioasă recunoscută este o unitate religioasă de sine stătătoare, care depinde direct de Ministerul Cultelor și Artelor.

Mai multe asociații religioase având aceeași credință se pot asocia între ele, spre a-și susține interesele comune.

Adunările delegaților singuratecelor asociații se vor ține numai la sediul uneia din asociații.

Asociațiile constituite în uniuni își vor putea da sprijin în ceea ce privesc casele de rugăciuni, cimitirele, școlile pentru pregătirea personalului predicatorial și instituțiile filantropice.

Uniunile de asociații se vor aduce la cunoștința Ministerului Cultelor și Artelor.

Uniunile pot să-și aleagă un comiteț, care va sta în legătură cu Ministerul Cultelor, însă numai în chestiuni care privesc interesele religioase generale ale asociațiilor.

Comitetul uniunilor nu se poate constitui în for administrativ suprapus comunităților.

Art. XV. Personalul religios și cel de conducere va fi acela care este indicat de doctrina și ritualul asociației și prevăzut în statutul de organizare al comunității.

Fiecare asociație și filială va trebui să aibă un conducător responsabil și un predicator, desemnați în conformitate cu statutele de organizare.

Conducătorul și predicatorul vor fi aduși la cunoștința ministerului, îndată după ce asociația a obținut autorizația de funcționare.

Ei vor trebui să dovedească cu acte că sunt cetățeni români, majori și se bucură de toate drepturile politice și civile și că nu au suferit vreo condamnare infamantă.

Predicatorii, în afară de pregătirea profesională, vor trebui să aibă cultura generală de cel puțin 4 clase secundare.

Numele predicatorilor și ale cond. cătorilor responsabili vor fi trecute în formulare tip de obținerea autorizației și vor fi comunicate prefecturilor, legiunii de jandarmi respective, primarilor și postului de jandarmi dela sediul asociației și al filia'elor sale, spre a fi trecute și de aceștia în formularele tip de autorizarea comunității, trimise de Ministerul Cultelor și Artelor.

Asociațiile care au filiale vor trebui să aibă predicatori și pentru filiale. Aceștia se vor numi ajutoari de predicatori și li se cere numai pregătirea profesională.

În mod excepțional Ministerul Cultelor și Artelor poate recunoaște ca predicatori ai asociațiilor, persoane care au experiență mai îndelungată, ca foști predicatori autorizați de minister.

(Va urma)

Nr. 3524/1937.

Comunicat

În conformitate cu adresa St. Sinod N. 1318,957, publicăm mai jos extrasul din Noul Cod Penal „Regele Carol II” privitor la delictele, cari interesează pe pe orice Ministru al unui Cult, precum urmează :

Abuz de putere.

Art. 245. — Funcționarul public care, uzurpând o atribuțiune, sau abuzând de puterea sa legală, sau depășind limitele competenței sale, ori nesocotind sau violând formalitățile prescrite de lege, ori abătându-se în orice alt mod dela îndatoririle inerente funcției sale, săvârșește un act pe care legea nu-l consideră infracțiune, în scopul de a procura cuiva, pe nedrept vre-un folos sau de a i cauza o păgubire de orice fel, comite delictul de abuz de putere și se pedepsește cu închisoare corecțională dela 6 luni la 2 ani și interdicție corecțională dela 1 la 3 ani.

Aceeași pedeapsă se aplică și atunci când faptul se săvârșește în scopul de a constrânge pe nedrept o persoană, să facă, să omită sau să sufere ceva. Tentativa se pedepsește.

Abuz de autoritate.

Art. 246. — Funcționarul public care, fără just motiv, face uz de forța armată, întrucât acest fapt nu ar constitui o infracțiune mai gravă, sau în urma lui nu s'ar fi produs vre o infracțiune mai gravă, comite delict de abuz de autoritate și se pedepsește cu închisoare corecțională dela 1 la 3 ani și interdicție corecțională dela 1 la 3 ani.

Abuz de încredere.

Art. 537. — Acela care, având în posesia sa sau deținerea sa sub orice titlu, un lucru mobil al altuia și l'însușește sau dispune de el, pe nedrept, ori refuză de a-l restitui, comite delictul de abuz de încredere și se pedepsește cu închisoare corecțională dela 6 luni la 3 ani, amendă dela 2000 la 5000 lei și interdicție corecțională dela 6 luni la un an.

Acțiunea penală se poate pune în mișcare numai prin plângerea prealabilă a părții vătămate.

În caz când lucrările susrase sau sumele risipite vor fi restituite sau depuse, ori prejudiciul va fi integral reparat, până la pronunțarea hotărârii definitive acțiunea penală se stinge.

Art. 338. — Pedeapsa este închisoarea corecțională dela 1 la 5 ani, amenda dela 2000 la 10.000 Lei și interdicție corecțională dela 1 la 3 ani, când abuzul de încredere s'a săvârșit : 1. de către o persoană din serviciul sau din înfinitatea celui lezat, cu excepția rudelor; 2. de către o persoană, căreia datorită profesiei sau îndeletnicirii sale, permanente sau temporale, publicul îi încredințează lucruri; 3. asupra unor lucruri încredințate în împrejurările prevăzute de art. 525 punctul 2 lit. a) și punctul 5 lit. b)

Dispozițiunile art. 537 alin. 3, nu sunt aplicabile în cazurile prevăzute de punctele 2 și 3 de mai sus.

Abuz de putere spirituală

Art. 349 — Orice preot, călugăr sau predicator al unui cult, care în adunările credincioșilor sau cu ocazia slujbei sale religioase, rostește o cuvântare prin care amenință pe credincioși cu pedepse spirituale dacă se vor spune autorităților sau legilor, ori le acordă sau trimite beneficii spirituale, dacă nu se vor supune, sau cari leagă prin jurământ, luat individual sau colectiv, pe enoriași să urmeze anume credințe politice comite delictul de abuz de putere spirituală cu închisoare corecțională dela 6 luni la 2 ani când instigarea n'a fost urmată de efect, iar dacă a dat naștere la nesupunere se pedepsește cu închisoare corecțională dela 1 la 2 ani.

Când această nesupunere a condus la o rebeliune ce ar da loc la aplicarea de pedepse mai aspre, în contra unuia sau mai multora dintre cuabili, ministrul cultului se pedepsește cu aceeași pedeapsă.

Art. 350 — Pedeapsa prevăzută de art. 349 se aplică ministrului cultului și în cazul când delictul de mai sus s'a comis prin scris, sub formă de instrucții pastorale, sau prin răspândirea de publicațiuni.

Adulter

Art. 445. — Oricare dintre soți, ar avea relațiuni sexuale înafară de căsătorie, comite delictul de adulter și se pedepsește cu închisoare corecțională dela 1 lună la 1 an, iar dacă relațiunile culpabile continuă și după închiderea acțiunii penale, pedeapsa este dela 6 luni la 2 ani.

Aceeași pedeapsă se aplică și complicelui.

Acțiunea penală nu se poate pune în mișcare decât numai după plângerea prealabilă a sofului inocent.

Soțul inocent poate cere oricând în cursul procesului stingerea acțiunii penale, precum și după darea hotărârii definitive, stingerea pedepsei, dacă soții consimt a relua viața în comun.

În acest din urmă caz, complicele condamnat nu e apărât de pedeapsă.

Probele care pot fi aduse pentru dovedirea adulterului sunt numai flagrantul delict și acelea care rezultă din scrisori sau alte scrieri ce emană de la soțul urmărit.

Acțiunea penală se stinge și în caz de moarte a sofului care a făcut plângerea și în caz de anulare a căsătoriei sofului culpabil.

Nici o urmărire nu se poate face dacă faptul s'a comis după îndemnul sau încurajarea celuilalt soț, sau dacă viața conjugală era întreruptă în fapt și soții trăiau despărțiți.

Amenințare.

Art. 494. — Acela care, într'un mod susceptibil de a alarma, amenință o persoană cu săvârșirea unei infracțiuni sau cauzarea unui prejudiciu, întrucât faptul nu ar constitui o infracțiune mai gravă, comite delictul de amenințare și se pedepsește, la plângerea părții vătămate, cu închisoare corecțională dela 1 la 6 luni.

Pedeapsa este închisoare corecțională dela 1 la 5 ani, în următoarele două cazuri:

1. — Dacă amenințarea este însoțită de o cerere pentru depunerea unei sume de bani sau a oricărei alte valori în anumit loc sau timp; 2. — dacă este însoțită de semne simbolice sau alte mijloace, spre a face să creadă că amenințarea vine din partea unei puternice asociații secrete, adevărate sau închipuite; 3. — dacă se amenință cu moartea, cu vătămarea integrității corporale sau a sănătății, ori cu incendiu.

4. Dacă infractorul a simulat prin orice mijloc o calitate oficială sau a întrebuițat un ordin falsificat a unei autorități publice;

5. Dacă amenințarea s'a făcut de o persoană travestită sau mascată;

6. Dacă amenințarea s'a făcut cu arme.

Arestare ilegală.

Art. 272. — Funcționarul care, în vre-unul din modurile prevăzute în art. 245, arestează, deține ori reține pe cineva, sau ordonă să se facă acestea, comite delictul de arestare ilegală și se pedepsește cu închisoare corecțională dela 1 la 3 ani.

Asociație contra liniștei publice.

Art. 315. — Simplul fapt al asocierii, în scopul de a prepara sau de a executa crime sau delicturi contra vieții, integrității corporale sau libertății persoar-

nelor, ori contra bunurilor, ori care ar fi durata asociației și numărul membrilor ei, precum și orice înțelegeră stabilită în același scop, constituie delictul de asociație contra liniștei publice și se pedepsește cu închisoare corecțională dela 2 la 6 ani și amendă dela 5000 la 50.000 lei.

Dacă asociații sau acei care stabiliseră înțelegeră, aveau calitatea de funcționari publici sau erau plătiți sub orice formă de așezăminte puse sub controlul statului, precum și în cazul când formarea asociației sau stabilirea înțelegerii s'a făcut într'un loc consacrat cultului, învățământului sau educației, ori în localul unei instituții puse sub controlul vre uneia din autorități, pedeapsa din aceste este închisoare corecțională dela 3 la 8 ani și amenda dela 10.000 la 100.000 lei.

Art. 316. — Pedepsele prevăzute în art. 315 se aplică și acelor care se afiliază la asociația formată în scopul specificat în art. precedent sau la o înțelegeră stabilită în același scop.

Art. 317. — Instigarea la infracțiunile de mai sus se pedepsește potrivit art. 315, după distincțiile din acel articol, fie că a fost sau nu urmată de efect.

(va urma)

Cronică

Prima biserică ortodoxă, zidită la Oradea, după înfăptuirea Statului român reîntregit, a fost sfințită Dumneca trecută (6 I c) de P. Sf. Sa Epișcopul Dr. Nicolae Popoviciu și închinată „Pogorârii Duhului sfânt” ca hram. Biserica este ridicată în curtea Spitalului central și va servi nu numai pentru mângăierea celor suferinzi din acel spital, ci și obștei noastre creștinești din Oradea a atâtor persecuții din trecut, în care oraș Românii ortodocși n'aveau biserici potrivit cu raportul numeric. Serbarea a decurs cu mare asistență nu numai de clerici, ci și de reprezentanți ai autorităților, tot atâția martori ai acesteia și ai altor satisfacții, pe cari le nădăduim dela Dumnezeu, dela energia țărânilor și energiei Prea Sfințit Nicolae, ca și dela ceilalți factori, cari își vor înțelege datoriile din viitor, de reparație religioasă și națională, către sufletul, bun și răbdător, blhorenesc. Cuvântarea P. Sf. Sale, după terminarea actului de târnosire, e un signal în același înțeles: s'a deschis drumul realizărilor viitoare pe cari le dorim — dela Dumnezeu și dela oamenii — cât mai apropiate și cât mai mărețe!

Cardinalul Goma, Primatele Spaniei a publicat la 10 Februarie o epistolă pastorală, în care caracterizează războiul civil din Spania din punct de vedere creștin și spaniol. Între altele spune: „Orice faptură are dreptul să între în războiul contra altuia, când aceasta din urmă luptă împotriva lui Dumnezeu. Războiul este fiul abuzului pe care-l face omul liber-

tății. „Războiul nu poate fi zăgăzuit din porunca Providenței divine. Noi trebuie să admitem că Dumnezeu poate trimite unei Națiuni încercarea războiului, ca o pedeapsă pentru abaterile dela Legea morală și ca un isliment în caz de decadență a moralității”. De încheiere Icardinalul trage concluzia, că sângele atâtor martiri ai Spaniei de azi, va fi o sămânță pentru o nouă Spanie Puternică. Cuvinte înțelepte, în legătură cu un măcel reciproc al unor frați, pe cari îi compătimește azi o lume întreagă. (Le reproducem după rev. „Viitorul“.)

Informațiune

Logodnă. Anunțăm cu plăcere logodna d-șoare, Letiția Giurgiu, fiica regretatului preot A. Giurgiu, din Rădești, cu dl. Traian Precupaș, candidatul de preot și catihet în Nădlac. — Sincere felicitări.

Cumpăr, în scopul completării colecțiilor mele gazete și reviste vechi (ani întregi, ca și n-ri singuratici), din „Albina” (Viena), „Federațiunea”, „Concordia”, „Patria” (toate apărute în Pesta), „Siezalorea”, (Pesta și Oradea-M.), „Familia” (Oradea), „Tribuna” (Sibiu), „Lumina”, „Gura Satului”, „Tribuna Pop.” „Românul” (toate din Arad), „Luminătorul”, „Dreptatea” (ambele Timișoara), etc. etc. — Tot așa n-ri singuratici din „Cucurbeulu”, (mai târziu) „Floricele”, „Foia beletristică” a studenților în Teologie și Preparatoria din Arad în anii 1862 și 1863, scrise cu mâna (în 1863 litogr.), de sub conducerea lui Iustin Popoviciu clericu din cursulu III lea și Redactoriu „responditoriu”, și cu articoli semnați de Nicolau Polisiu, Ioan Dobosiu „inventiatoriu în Școala elem. din orasiu”, Alexandru Codimutia, Paul Milovanu, Iseia Montia, Terentiu Dimitrescu, „editoru”, etc. etc. — *Dr. Dimitrie Cioloca*, profesor la Academia Teologică, Caransebeș.

Concurs

Pentru îndeplinirea parohiei I din comuna **Beba veche**, județul Timiș-Torontal rămasă vacantă în urma decedării preotului Andrei Blaga, se publică din nou concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala” conform hotărârei Consiliului parohial din Beba veche dela 16 Aprilie 1936 aprobată de Consiliul eparhial No. 3263/936.

Veniturile împreunate cu acest post de paroh sunt următoarele:

1. Una sesiune parohială în extensiunea ei actuală de 40 jug.
2. O grădină extravilană în extensiunea ei de azi.
3. Pentru răscumpărarea birului 4000 (patru mii) lei în numerar.
4. Stolele legale.
5. Salarul preoțesc dela Stat, pentru care parohia nu ia nici o răspundere.

Alesul este obligat a plăti regulat toate dările după beneficiul său preoțesc, a predica în sf. biserică și a catehiza la școlile din această comună. De locuință se va îngriji cel ales.

Parohia este de clasa I (primă); deci dela concurenți, se cere cvalificațiune de cl. primă rurală.

Cei ce doresc a concura la această parohie se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în sf. biserică din Beba veche, pentru a-și arăta destoinicia în cele rituale și oratorie, conform Art. 33 din Regulamentul pentru parohii.

Cererile de concurs cu actele justificatoare, adresate Consiliului parohial din Beba veche, se vor înainta în termenul concursului, oficiului protopopesc ort. rom. Comloșul mare, având fiecare concurent a cere în prealabil autorizația Prea Sfințitului Episcop eparhial, spre a putea concura.

Arad, 21 Ianuarie 1937.

3—3.

Consiliul eparhial ort. rom. Arad

Concurs

Pentru ocuparea postului de *ajutor de vințeler* la via Fundațiunii cult. Dr. I. Mihu dela Sărăcsău-Băcâinți, gara Șibot (jud. Hunedoara) se publică concurs.

Dela reflectanți se cere să fie cetățeni români, de religie ortodoxă, cu serviciul militar făcut și să aibă practică de cel puțin trei ani în ale viticulturii și să fie bine priceput în îngrijirea vinurilor și lucrarea viei.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt: locuință în natură, lemne de foc din pădurea Fundațiunii și salar după învoială,

Cel ales va trebui să între în serviciu la 15 Sept. a c.

Cererile de concurs timbrate cu 8 Lei plus 1 Leu aviație se vor înainta până la 1 Iulie pe adresa: *Fundațiunea culturală „Dr. Ioan Mihu”, Sibiu Strada Mitropoliei Nr. 32.*

La cerere se vor anexa următoarele acte: 1. Extras de botez, 2. Certificat de cetățenie, 3. Certificat despre școlile cercetate, 4. Certificat de serviciu, 5. Certificat de moralitate dela preot, 6. Alte acte recomandatoare.

În cerere se vor arăta condițiunile și pretenziunile de angajare.

Cererile fără acte în regulă nu se vor lua în considerare.

Cuc. preoți sunt rugați a atrage atențiunea celor interesați asupra acestui Concurs.

Sibiu, 12 Maiu 1937.

2—2

Eforia Fundațiunii cult. Dr. I. Mihu.

Licitație minuendă

Parohia Pădurenii, protopopiatul Chișineu Criș, pentru construirea din nou a casei parohiale cu prețul de lei 274.093, — publică licitație minuendă, care se va ține în localul oficiului parohial în ziua de 21 Iunie c. ora 3 d. m.

Condițiunile, devizul și planul se pot vedea în ori ce zi dela ora 10—12, la oficiul parohial.

Consiliul parohial